

OSOBY

MARKÝZ DI FORLIPOPOLI

HRABĚ D'ALBAFIORITA

BARON DI RIPAFRATTA

MIRANDOLÍNA, hostinská

ORTENSIA, herečka

DEJANIRA, herečka

FABRIZIO

SLUHA BARONA DI RIPAFRATTA

PRVNÍ DĚJSTVÍ

První scéna

Sál v hostinci

Markýz di Forlipopoli a hrabě d'Albafiorita

MARKÝZ: Vy a já, to je přece nějaký rozdíl.

HRABĚ: V hospodě platí vaše peníze stejně jako moje.

MARKÝZ: A jestliže mi hostinská prokazuje jisté pocty, náleží mi větším právem než vám.

HRABĚ: Prosím vás, proč?

MARKÝZ: Já jsem markýz di Forlipopoli.

HRABĚ: A já jsem hrabě d'Albafiorita.

MARKÝZ: Toť se ví, hrabě! Koupenny hraběcí titul.

HRABĚ: Já jsem si koupil svůj hraběcí titul právě tehdy, když vy jste prodal svoje markrabství.

MARKÝZ: Nechme toho: já jsem já a vím, jaká úcta mi přísluší.

HRABĚ: A kdo vám bere tu vaši úctu? Abych byl docela upřímný, vy patříte k lidem...

MARKÝZ: Bydlím v tomhle hostinci, protože jsem se zamiloval do paní hostinské. Všichni to vědí a všichni se budou chovat uctivě k mladé ženě, kterou jsem si oblíbil.

HRABĚ: Ale to je báječné! Já nesmím Mirandolínu milovat? A proč myslíte, že jsem ve Florencii? Proč myslíte, že jsem tady, v tomhle hostinci?

MARKÝZ: Ale prosím. Stejně nic nesvedete.

HRABĚ: Já ne, a vy ano?

MARKÝZ: Já ano, a vy ne. Já jsem já. Mirandolína potřebuje mou ochranu.

HRABĚ: Mirandolína potřebuje peníze a žádnou ochranu.

MARKÝZ: Peníze?... Ty se vždycky seženou.

HRABĚ: Já utracím jeden dukát denně, pane markýzi, a pořád jí nosím dárky.

MARKÝZ: Já nemluvím o tom, co dělám.

HRABĚ: Vy o tom nemluvíte, ale ono se to ví.

MARKÝZ: Všechno se neví.

HRABĚ: Ale ano, drahý pane markýzi, ví se všechno. Číšníci o tom povídají. Pouhých šedesát soldíků za den.

MARKÝZ: À propos, když mluvíte o těch číšnících; jeden z nich, ten Fabrizio, nezamlouvá se mi. Mám dojem, že s ním paní hostinská zachází příliš blahosklonně.

HRABĚ: Třeba si ho chce vzít. A nebyla by to chyba. Otec jí umřel před šesti měsíci. Když takové děvče povede hospodu samo, budou jí brát na hůl. Pokud jde o mě, ať se vdá, slíbil jsem jí pět set dukátů.

MARKÝZ: Kdyby se měla vdávat, já jako její ochránce, já se postarám... To je moje věc, jak se postarám.

HRABĚ: Tak se dohodněme: uděláme to jako dobří přátelé. Dáme jí každý tři sta zlatých.

MARKÝZ: Když něco dělám, dělám to potají a nechlubím se. Já jsem já.
(*Volá*) Tak je tu někdo? Fabrizio!

HRABĚ: (*stranou*) Žebrák. Kapsu má splasklou, ale nafukuje se!

Druhá scéna

Fabrizio a předešlí

FABRIZIO: (*markýzovi*) Prosím, pane.

MARKÝZ: Pane? Kdo tě učil slušnosti?

FABRIZIO: Promiňte.

HRABĚ: (*Fabriziovi*) Tak pověz: jak se vede panince?

FABRIZIO: Dobře, Jasnosti.

MARKÝZ: Už vstala?

FABRIZIO: Ano, Jasnosti.

MARKÝZ: Osle.

FABRIZIO: Pročpak, Vaše Jasnosti?

MARKÝZ: Jasnosti. Co to je?

FABRIZIO: To je titul. Tomuhle pánovi říkám taky tak.

MARKÝZ: On a já, to je přece nějaký rozdíl.

HRABĚ: (*Fabriziovi*) Slyšíš?

FABRIZIO: (*tiše hraběti*) To má pravdu. Rozdíl je, já to vidím na účtech.

MARKÝZ: Vyřid' paní, aby přišla ke mně, chci jí něco říct.

FABRIZIO: Ano, Výchosti. Zase špatně?

MARKÝZ: Ale dobře. Ty to víš už tři měsíce, ale máš drzou hubu!

FABRIZIO: Jak si přejete, Výchosti.

HRABĚ: Chceš vidět, v čem je ten rozdíl, pan markýz a já?

MARKÝZ: Co tím chcete říct?

HRABĚ: Na. Já ti dám dukát. A teď zkus, ať ti dá pan markýz taky jeden.

FABRIZIO: *(hraběti)* Děkuju, Jasnosti. *(Markýzovi)* Výsosti...

MARKÝZ: Já nerozhazuju jako blázen. A táhni!

FABRIZIO: *(hraběti)* Jasnosti, pánbůh vám požehnej. Výsosti... *(stranou)* Je na dně! Titulem nikoho neomráčíš, na to musíš mít. *(Odejde)*

Třetí scéna

Markýz a hrabě

MARKÝZ: Vy se domníváte, že se nade mne můžete povyšovat svými dárky, ale tím nic nesvedete. Můj původ platí víc než všechny ty vaše peníze.

HRABĚ: Mně nezáleží na tom, co kdo platí, ale kolik může utratit.

MARKÝZ: Jen si utrácejte do roztrhání. Mirandolína vás obdivovat nebude.

HRABĚ: A myslíte si, že bude obdivovat tu vaši urozenost? Nejdřív musíte mít peníze.

MARKÝZ: Zase peníze. Musím jí poskytovat ochranu! Dokázat jí kdykoliv udělat nějakou radost.

HRABĚ: Ano, dokázat jí kdykoliv půjčit padesát dukátů.

MARKÝZ: Umět si zjednat úctu.

HRABĚ: Kdo má peníze, ten má úctu.

MARKÝZ: Vy nevíte, co mluvíte.

HRABĚ: Ale já vím, jak to chodí, a líp než vy.

Čtvrtá scéna

Baron di Ripafratta vejde ze svého pokoje. Předešlí.

BARON: Ale, přátelé, nač tolik křiku? Nějaká neshoda?

HRABĚ: Měli jsme tu disputaci o překrásném tématu.

MARKÝZ: (*ironicky*) Hrabě se mnou disputuje o významu urozenosti.

HRABĚ: Já nepopírám význam urozenosti, ale tvrdím, že kdo chce ho-
vět svým libůstkám, musí na to mít.

BARON: Ale to je přece, drahý markýzi...

MARKÝZ: Tak už obraťme list.

BARON: Ale proč vůbec taková hádka vznikla?

HRABĚ: Směšnější důvod si nemůžete představit.

MARKÝZ: Tak vidíte, hrabě musí všechno zesměšnit!

HRABĚ: Pan markýz je zamilovaný do naší paní hostinské. Já jsem se do ní zamiloval ještě mnohem víc. Pan markýz očekává, že ona bude jeho přízeň opětovat, že je to povinná daň jeho urozenosti. A já doufám, že si vysloužím odměnu svou pozorností. To je všechno.

MARKÝZ: Musel byste mít představu, jak ji zahrnuji svou ochranou.

HRABĚ: (*baronovi*) On ji zahrnuje ochranou a já utrácím.

BARON: Musím uznat, že malichernější důvod k hádce jste si nemohli vymyslet. Ženská vás takhle přivedla z míry? Ženská? Je to vůbec možné? Ženská? Mohu vás ubezpečit, že mně takové nebezpečí nehrozí, kvůli ženské bych ani nezvýšil hlas. Nikdy jsem se nezamiloval, nikdy jsem si jich nevážil a vždycky jsem byl toho mínění, že ženské jsou prostě nejhorší mužská nemoc.

MARKÝZ: Jenže Mirandolína je výjimečný případ.

HRABĚ: Jedině v tom má pan markýz pravdu. Naše paninka je opravdu roztomilá.

MARKÝZ: Když jsem se do ní zamiloval já, tak můžete věřit, že v ní je cosi velkolepého.

BARON: Musím se přiznat, že jste mě rozesmáli. Copak je na ní tak podivuhodného, aby to neměla každá druhá?

MARKÝZ: Má v sobě cosi ušlechtilého, co okouzluje.

HRABĚ: Je to krasavice, pěkně mluví, čistě se obléká, má znamenitý vkus.

BARON: Takových je dvanáct do tuctu. Bydlím tady už tři dny, ale neudělala na mě vůbec žádný dojem.

HRABĚ: Jen si ji prohlédněte a možná že vám taky udělá.

BARON: Nesmysl! Přece jsem ji viděl. Ženská jako ženská.

MARKÝZ: Ona není jako každá jiná, má cosi do sebe. Já jsem navštěvoval nejslavnější dámské salony, ale nikde jsem se nesetkal s žádnou ženou, která by dovedla spojovat roztomilost s důstojností tak jako ona.

HRABĚ: Hrome, já jsem přece vždycky věděl, co na ženské platí; znám jejich slabosti a chyby. A téhle se už takovou dobu dvořím, jen co jsem na ni utratil, a pořád nic, ani malíčku jsem se nemohl dotknout.

BARON: Mazanost, jen a jen mazanost. Svatá prostoto! A vy jste jí naletěli? Na mě by byla krátká. Ženské? Jen si je držet všechny od těla.

HRABĚ: Vy jste se nikdy nezamíloval?

BARON: Nikdy, a nikdy to neudělám. Přátelé se mohli potřhat, aby mě oženili, ale já se nedal.

MARKÝZ: Jste přece jediný potomek svého rodu, to nemyslíte na dědice?

BARON: Už kolikrát jsem na to myslel; ale když si představím, že bych kvůli dětem musel snášet ženskou, hned mě to přejde.

HRABĚ: A co si počnete se svým bohatstvím?

BARON: To málo, co mám, roztočím se svými přáteli.

MARKÝZ: Ale výborně, barone, roztočíme to spolu.

HRABĚ: A ženám z toho nenecháte nic?

BARON: Kdepak. Ty mě vyjídát nebudou!

HRABĚ: Tady máme paní hostinskou. Jen se podívejte, copak to není anděl?

BARON: Vy jste tomu dal! Dobrý honicí pes má pro mne čtyřikrát větší cenu.

MARKÝZ: Pro vás. Ale já dám přednost jí.

BARON: Já vám ji rád nechám, i kdyby byla krásnější než Venuše.

Pátá scéna

Mirandolína a předešlí

MIRANDOLÍNA: Klaním se, urození pánové. Který z pánů si mě přál?

MARKÝZ: Já jsem si vás přál, ale ne tady.

MIRANDOLÍNA: A kde, Výsosti?

MARKÝZ: Ve svém pokoji.

MIRANDOLÍNA: Ve vašem pokoji? Jestliže něco potřebujete, pošlu vám číšníka.

MARKÝZ: (*baronovi*) Co říkáte, ta se umí držet zpátky...

BARON: (*markýzovi*) Každý tomu říká jinak. Podle mě je to troufalost, drzost.

HRABĚ: Drahá Mirandolíno, já mohu mluvit před lidmi; nebudu vás obtěžovat do svého pokoje. Prohlédněte si tyhle náušnice. Líbí se vám?

MIRANDOLÍNA: To je krása.

HRABĚ: Víte, že jsou to diamanty?

MIRANDOLÍNA: Však vidím. Já diamanty taky poznám.

HRABĚ: Patří vám.

BARON: (*tiše hraběti*) Příteli, vyhodil jste je z okna.

MIRANDOLÍNA: A proč takové dary?

MARKÝZ: To jsou dary! Takových ona má, a krásnějších.

HRABĚ: Jenže tyhle jsou zasazené podle módy. Prosím vás, přijměte je, to je z lásky.

BARON: (*stranou*) Blázen!

MIRANDOLÍNA: Ne, ale opravdu, pane...

HRABĚ: Kdybyste si je nevezala, mě by to mrzelo.

MIRANDOLÍNA: Ted' nevím, co bych vám řekla... já si velmi vážím přátelství svých hostů. Aby vás to nemrzelo, pane hrabě, já si je tedy vezmu.

BARON: (*stranou*) To je ale mrcha!

HRABĚ: (*baronovi*) To je pohotovost.

BARON: (*hraběti*) Skočí po nich a ani nepoděkuje.

MARKÝZ: Opravdu, pane hrabě, to bylo gesto. Dáváte ženě dárek, hodně veřejně, abyste se ukázal! Mirandolíno, rád bych s vámi mluvil mezi čtyřma očima, jen vy a já: jsem přece šlechtic.

MIRANDOLÍNA: (*stranou*) Hamoun. Z toho ani neukápně. Když si pánové nepřejí nic jiného, já zase půjdu.

BARON: Hej! Paní hostinská! To prádlo, které jste mi dala, to mi nevyhovuje. (*Pohrdavě*) Jestliže nemáte lepší, obstarám si je jinde.

MIRANDOLÍNA: Pane, dostanete lepší. Posloužím vám, ale zdá se mi, že byste si o ně mohl říct trochu zdvořile.

BARON: Když někde utrácím svoje peníze, nemusím skládat komplimenty.

HRABĚ: (*Mirandolíně*) Musíte být shovívavá. On je úhlavní nepřítel všech žen.

BARON: Já přece nestojím o její shovívavost.

MIRANDOLÍNA: Chudinky ženské! Copak vám provedly? Proč jste na nás takový ukrutný, pane barone?

BARON: Tak dost. Nechte si ty důvěrnosti a vyměňte mi prádlo. Pošlu si sluhu. Přátelé, váš oddaný služebník. (*Odejde*)

Šestá scéna

Markýz, hrabě a Mirandolína

MIRANDOLÍNA: Křupan! Takového jsem ještě neviděla.

HRABĚ: Má milá, každý vás nedovede ocenit.

MIRANDOLÍNA: Namouduši, z jeho hulvátství se mi udělalo nanic. Asi ho brzo vyprovodím.

MARKÝZ: Správně. A kdyby nechtěl jít, jen mi to řekněte, a já ho okamžitě vykážu. Spolehněte se na mou ochranu.

HRABĚ: A kdybyste na tom byla škodná, já беру náhradu na sebe, všechno platím. (*Tiše Mirandolíně*) A zbavte se taky markýze, já to už zaplatím.

MIRANDOLÍNA: Děkuju vám, pánové, děkuju. Tolik vtipu ještě mám, abych se vypořádala s hostem, o kterého nestojím. A o výdělek nemám strach, u mě v hostinci nejsou nikdy prázdné pokoje.